

Yabancı ülkelerdeki distribütörlük faaliyetlerinden elde edilen ciro ve primlerin KDV'ye tabi olup olmadığı, ticari deftere kayıt edilip edilmeyeceği ve belge düzenlenip düzenlenmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	45404237-130[I-18-108]-E.243033
Tarih	06.12.2019

T.C.GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 45404237-130[I-18-108]-E.243033

06.12.2019

Konu : Yabancı ülkelerdeki distribütörlük faaliyetlerinden elde edilen ciro ve primlerin KDV'ye tabi olup olmadığı, ticari deftere kayıt edilip edilmeyeceği ve belge düzenlenip düzenlenmeyeceği

İlgi : 07/06/2018 tarihli ve 325731 kayıt sayılı özelge başvuru formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzdan; Amerika Birleşik Devletleri mukimi şirketinin bağımsız distribütörlüğünü yaptığınız, çeşitli ülkelerdeki kişilere de distribütörlük yetkisi verdiğiniz, söz konusu distribütörlüklerin adına kendi ülkelerinde yaptıkları satışlardan elde ettikleri gelirleri

hesabına aktardıkları, elde edilen distribütörlük gelirlerinden yurt dışındaki banka hesaplarınıza değişen yüzdelerde ciro ve prim olarak ödeme yapıldığı, bu tutarların ihtiyacınız doğrultusunda yurt dışındaki bankalardan yurt içindeki banka hesaplarınıza aktarıldığı belirterek söz konusu işlemlerin katma değer vergisine (KDV) tabi olup olmadığı, elde edilen kazançların ticari deftere kayıt edilip edilmeyeceği ve herhangi bir belge düzenlenip düzenlenmeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşünün istenildiği anlaşılmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinde, Türkiye'de yerleşmiş olan gerçek kişilerin Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanunun 85 inci maddesinde de "Mükellefler, ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannamede toplanması zorunludur.

Tacirlerle çiftçiler ve serbest meslek erbabı ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile, yıllık beyanname verirler. Bu hüküm şirketlerin faaliyet ve tasfiye dönemlerine şamil olmak üzere kollektif şirket ortakları ile komanditeler hakkında da uygulanır. Yabancı memleketlerde elde edilen kazanç ve iratlar:

1. Mükellefin bunları Türkiye'de hesaplarına intikal ettirdiği yılda;
2. Türkiye'de hesaplara intikal ettirilmemesinin mükellefin iradesi dışındaki sebeplerden ileri geldiği tevsik olunan hallerde, mükellefin bunlara tasarruf edebildiği yılda;

Elde edilmiş sayılır." hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler çerçevesinde, Türkiye'den ve yurt dışından elde edilen ticari kazançların, tam mükellef olmanız nedeniyle Türkiye'de beyan edilmesi gerekmekte olup, yurt dışından elde edilen kazançlar, Türkiye'deki hesaplara intikal ettirildiği yılda elde edilmiş sayılacağından, o yılın beyanına dahil edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 123 üncü maddesi uyarınca, tam mükellefiyete tabi mükelleflerin yabancı memleketlerde elde ettikleri kazanç ve iratlardan mahallinde ödedikleri benzeri vergiler, Türkiye'de tarh edilen gelir vergisinin yabancı memleketlerde elde edilen kazanç ve iratlara isabet eden

kısından anılan maddede açıklanan usul ve şekle uyulmak kaydıyla indirilebilecektir.

Öte yandan, kazancın elde edildiği ülke ile ülkemiz arasında çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunması durumunda ise öncelikle anlaşma hükümlerinin dikkate alınacağı tabiidir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-219 uncu maddesinde, "Muameleler defterlere zamanında kaydedilir. Şöyle ki:

a) Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.

b) Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez.",

-227 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.",

-229 uncu maddesinde; "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." ,

-231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.",

-232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1-Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

2-Serbest meslek erbabına;

3-Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;

4-Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5-Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (1.1.2018'den itibaren 1.000, -TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (1.1.2018'den itibaren 1.000, -TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, tarafınıza yapılan prim ödemelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde fatura düzenlemeniz ve aynı Kanunun defter tutma ve kayıt nizamı hükümlerine uygun olarak yasal defterlerinize gerekli kayıtları yapmanız gerekmektedir

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

-4/1 inci maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu ve bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-6/b maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin "Hizmetin Türkiye'de Yapılması" başlıklı (I/A-6.2.) bölümünde;

"Hizmet ifalarında işlemin Türkiye'de yapılmış sayılması için, 3065 sayılı Kanunun (6/b) maddesine göre hizmetin Türkiye'de yapılması veya hizmetten Türkiye'de faydalanılması gerekir. Hizmetin Türkiye'de yapılmış sayılması için belirtilen iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmez. Şartlardan herhangi birisinin oluşması halinde hizmet, Türkiye'de yapılmış sayılır. Bir diğer ifade ile hizmet Türkiye'de yapılmışsa, hizmetten hangi ülkede faydalanılırsa faydalanılsın işlem Türkiye'de yapılmış sayılır ve vergiye tabi olur. Hizmetin başka bir ülkede yapılması halinde bu hizmetten Türkiye'de faydalanılmış ise işlem yine Türkiye'de yapılmış sayılır."

açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan, konuya ilişkin olarak 60 No.lu KDV Sirkülerinin "1.1.1. Yurtdışındaki İşlemler" başlıklı bölümünde;

"KDV Kanununun 1 ve 6 ncı maddelerine göre, yurtdışında gerçekleşen mal teslimleri ile yurt dışında ifa edilip yine yurtdışında yararlanılan hizmetler KDV'nin konusuna girmemektedir. Türkiye'de yapılmayan işlemin bedeli üzerinden KDV hesaplanması veya böyle bir işlemin Kanundaki herhangi bir istisna hükmü ile ilişkilendirilmesi söz konusu değildir.

Buna göre, Türkiye'deki bir mükellefin;

...

-Yurt dışındaki bir firmanın doğrudan yurt dışındaki başka bir firmaya (mallar Türkiye'ye gelmeksizin) yapacağı teslimlere ilişkin olarak verdiği aracılık hizmeti,

-Türkiye'deki başka bir firmanın personelini yurt dışına götürmek suretiyle aynı sektörde faaliyette bulunan yabancı firmalarla tanıştırma, bilgilendirme, eğitim şeklinde yurt dışında verdiği danışmanlık hizmeti,

-Yurt dışındaki bir firmanın mallarının, yine yurt dışındaki bir başka firmaya pazarlanmasına yönelik olarak yurt dışında verdiği satış komisyonculuğu hizmeti,

Türkiye'de ifa edilmediğinden veya bu hizmetlerden Türkiye'de faydalanılmadığından KDV nin konusuna girmemektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre; yurt dışındaki şirketinin mallarının, yine yurt dışındaki başka kişilerce yurt dışında pazarlanmasına yönelik olarak vermiş olduğunuz distribütörlük yetkisine ilişkin komisyon tutarları, söz konusu hizmet yurt dışında verildiğinden ve bu hizmetten yurt dışında faydalanıldığından KDV'nin konusuna girmemektedir. Ancak, anılan şirketinin mallarının, yurt içinde pazarlanmasına yönelik olarak vermiş olduğunuz distribütörlük yetkisine ilişkin komisyon tutarlarının genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi olduğu tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026